

ናይ ቃልሲ ኒያትካ ካብ ምቕታል፡ ኣካይዳኻ ብግቡእ ምግምጋም፡

ሓደ ህዝባዊ ሓርነታዊ ደሞክራሲያዊ ሕቶ፡ ክንዲ ዝኾነ ፍትሓውን ብናይ ብዙሓት ድሌታት ዝተደገፈን ይኹን፡ ናብ ዓወት ዘብጸሐ ብዝተነጸረ፡ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባዊ፣ ማሕበራዊ፣ ዲፕሎማሲያዊ፣ ባህላዊ ስትራቴጂካውን ስልታውን ውጥናት ዘይምራሕን ዘይግራሕን እንተደኣ ኮይኑ፡ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ኣብ ዓወት ክበጽሕ ዝሕሰብ ኣይኮነን። ብኣንጻር ብባዕላዊ ናይ ኣረኣእያን ኣሰራርሓን ጉድለታት፡ ዘይተደላዩ ግዜን መስዋእትን ክኸፍልዩ ዝግደድ። ምክንያቱ ህዝባዊ ሓርነታዊ ደሞክራሲያዊ ሕቶ፡ ብኣድማዕነት ኣብቲ ዝድለ ናይ ዓወት ምዕራፍ ክበጽሕ ናይ ለውጢ ባህጊ ጥራሕ ኣኻለ ስለ ዘይኮነ። ብርግጽ ከም ሰብኣዊ ፍጡርን ከም ዜጋን ኣብ ሃገርካ ግድን ክትረኽቦ ዝነበረካም ዘይረኽብካዮ፡ ገለ ነገር ኅዲሉኳ ከም ዘሎ ክትርዳእ ወይ ከተንብብ ምክእል ሓደ ዝምንስ ብልጸትዮ። ስለምንታይሲ ኣብ ዓለምና ገለ ህዝብታት ብሰሪ ዘይንቕሓቶምን ብስለቶምን ብዝተፈላለዩ ናይ ድሕረት ስምዒታት ተኣሲርም፡ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰሎም ተመንዚዮም፡ ኣብ ትሕቲ ዘቤታዊ መግዛእቲ እናነበሩ፡ ግን ከኣ ነቲ ተጻዒንምም ዘሎ መግዛእታዊ ጸር ኣፍኩሶም ከም እንደነገሩ ዝጥምትሉ ኣጋጣሚታት ስለዘሎ። እንተኾነ ኣብ ትሕቲ ደርባዊ ድዩ ብሄራዊ ወጽዓ ምህላውካ፡ ወጻዒኻ መን ምኃኑ ምግንዛብካን ካብዚ ከምዚ ዝበለ ወጽዓን ወጻዕን ክትገላገል፡ ካልእ ኣማራጺ ምድላይካ ንበይኑ ድማ መሰረታዊ ፍታሕ ዘምጽእ ኣይኮነን።

መሰረታዊ ፖለቲካዊ ፍታሕ ክመጽእ ትደሊ እንተደኣ ኮይንካ፡ ቅድም ቀዳድም ገዛእ ርእሰኻ እንታይ ዓይነት ኣረኣእያ ኣለካ ክትፍትሹ፡ ክትፈልጥ፡ ክስተኻኽል ዘለዎ ግጉይ ዝንባሌታት እንተደኣ ኣለካ ኮይኑ፡ ብንቕሓት ብዘይወግል ሕደርን ብዘይነሓፍነትን ኣሊኻ፡ ንመሰረታዊ ለውጢ ዘብቀዓካ ዝተነጸረ፡ ግን ድማ፡ ፍትሓዊ ኣረኣእያን ክትውንን ይግባእ። ምክንያቱሲ ልክዕካ ዘይትፈልጥ እንተደኣ ኮይንካ፡ መን ጸላኢኻ መንከ ፈታዊኻ ብንጽር ከተለሊ ስለዘይትኸእል፡ መጀመርያ በተሓሳስባ ቀጺልካ ብተግባር ውጽዕ ወጻዒ ትኾነሉ ኣጋጣሚታት ዕጹው ኣይኮነን። ውጽዑን ደላዩ ፍትሕን እናሃለኻ ብቐጥታ ድዩ ብተዘዋዋሪ ንመሰል ካልኣት ምዕፋን፡ ንፍትሓዊ ተጠቃምነቶምን መንነቶምን ኣብ ምጽባእን ምቁንጻብን ደረጃ እንተተበጸሐ ከኣ፡ ካብ ኩሉ ዝኸፍኦ ናይ ኣተሓሳስባ ድክነትዮ። ከም ብገዛእ ፍቓድካ ኣብ ገዛእ ነብስኻ ስርዓተ ዓፈና ምእዋጅ ዝቐጸር ድማዮ።

ብሓደ ሸነኽ ተወጺዖ ኢልካ ተማርር በቲ ካልእ ሸነኽ ከኣ መሰልና ኢሎም ንዝሓቱ ዝዕፍን ዝውጽዕ ብውድዕነቱ ምስ ናይ ቀዳማይ ጸላኢ ዝመሳሰል፡ ጸረ-ህዝብን ጸረ-ደሞክራሲን ኣረኣእያ ትውንን እንተኾንካ ዕድል ዝሰኣነ መላኺ ደኣምበር፡ ፍትሒ ዝደሊ ብዱል ምኃንካ ኣየመልክትን። ከምቲ "ሰብኣይ ክልተ ኒዮው ነጀው ክብል ሞተ" ዝበሃል ምስላ፡ ክልተ ተጸራሪ ርእይቶ ሒዝካ፡ ንክልቲኡ ኣብ ሓደ እዋን ከተዐውት ምድላዩ ኣይቅኑዕ ጥራሕ ዘይኮነ፡ ፈጹሙውን ኣይከኣልን። ዘሎ ምርጫ ወይ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ኣረኣእያ ምውናንዩ ወይ ድማ ኣብ ደምበ ጸረ-ህዝቢ ኣረኣእያ ምስላፍዮ። ካብ ክልቲኡ ንሓዲኡ መሰልካ ምኻድ እንተዘይኮይኑ፡ ካብ ክልቲኡ እናመግዕካ ምንባር ኣይከኣልን። ካብዚ ድሑር ኣተሓሳስባ እንተዘይወጸእካ ቀልጢፍካ እንተዘይወጸእካ ከኣ፡ ኣይምውት ኣይስሩር ኮይንካ ምስሓግ ጥራሕዩ ዘሎ ዕድል። እዚ ከምዚ ዓይነት ዝተደዋወሰ ተረድኦ ሓቕፋ ዝካይድ ቃልሲ ምበርኣር ኣንፈቱ ዘጥፈኦ ንምኃኑ ንምግምጋም ኣየጸግምን። ኣንፈቱ ዘጥፈኦ ፖለቲካ ኣብ ልዕሊ ደመኛታት ጸላእቱ ላዕለዎይ ኢድ ሒዙ መሰረታዊ ለውጢ ከመዝግብ ምጽባይ ከኣ፡ ብምቕሉል ኣገላልጺ ፖለቲካዊ የዋህነትዮ።

ብዓማሚ ወይ ወሳኒ መግለጺኡ ጸረ-መላኺ መንግስታዊ ጉጅለ፡ ንደሞክራሲያዊ ሕብረ-ሰላፋዊ ስርዓት ዝብል ተልእኾ ሒዞ ኣብ ጉዕዞ ዝርከብ ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ኤርትራ ኣብ ናይ ርብዓ ዘመን ዕድሜኡ ናብ ተወዳዳሪ ሓይሊ ሚዛን ክድይብ ዘይምክኣሉ፡ ዛጊት ከምቲ ኣብ መጀመርያ 90ታት ዝነበረ ኩነታት፡ ብዝተፈንፈነን ዝተነጸለን ድኹም መንግስታዊ ጉጅለ፡ ይህደድ፣ ይህደን፣ ይጭወ፣ ይቕታል

ምህላው ናይ ምንታይ ውጽኢትዮ ምሕሳብ አገዳሲዮ። ቅድሚያ ምስ ካልእን ናይ ካልእን ምስ ነብኻ ክትረዳዳእ ዝዕድምዮ። አብዚ ርብዓ ዘመን መንግስታዊ ጉድለ አብ ልዕሊ ዜጋታትን ህዝብታት ኤርትራ ዝፈጸም ግፍዕታት፡ በናይ አጋጣሚ መኻልፍ ወይ ስሕታን ዝግለጽ ዘይኮነ፡ ካብ መሰረታዊ ጸረ-ህዝቢ ደርባዊ ፖለቲካዊ ባህሪ ዝምንጨዮ። ብፖለቲካዊ ኮነ ሕጋዊ ዓይነ ክምዘን እንከሎ ድማ፡ ጸላኢ ምጅኑ ዘጽር ጥራሕ ዘይኮነ፡ ዝኾነ መባእታዊ ሰብአዊ መሰላትውን ዘየፍቅድ ፈራሕ ጨካን ደመኛ ጸላኢ ምጅኑ ብብሩህ ዘርኢዮ።

ተበዲለ ኢልካ አብ ደምበ ፈታዊ ተሰሊፍካ፡ አብ ልዕሊዚ ከምዚ ዝበለ ጸረ-ህዝቢ ኣረኣእያን ፋሽሽታዊ ተግባርን ዘየወላውል ንጽር መርገጽ ዘይምሓዝ፡ ዝጭቡጥ ዘሰክፍ ኩነታት ንዘይብሉ ሓድነት ግሉዝ መሬት ቅድሚያ ኩሉ እናጨራሕካ፡ ካብ ዜጋታትን ህዝብታትን ንዝመጽእ ሕቶ መሰል ሕቶ ደሞክራሲ ዘይምቕባል፡ ውጽኢቱ ከም ዓውደ መኽዳ ዕንክሊል እናበልካ ጋም-መን ክኸውን ናይ ግድንዮ። ኣረኣእያኻ ከየነጸርካን ዝመደብካዮ ከተተግብር ከይተባዕካን ከይተወፈኻን አብ ማእከል ተዓኒድካ ካብ ካልኣት ንዝመጽኣካ ሓሳባት “ከላእ” እናበልካ ምንጻግ፡ ከም ፖለቲካዊ ባህሊ ሒዝካን ብርግጽ አብ ዝብጸሕ የለን። ፖለቲካዊ ቃልሲ መበገሲኡ ወጽዓዮ። መዕቀኒኡ ከኣ መትከልዮ። መትከል ከኣ ብግብራዊ ስራሕዮ ዝትርጎም። ዝተነጸረ ፍትሓውን ፖለቲካዊ መትከል አብ ዘይተወነሉ፡ ትርጉም ዘምጽእ ግብራዊ ንጥፈታት ክህሉ ዝሓሰብ ኣይኮነን። ዝተነጸረ ፖለቲካዊ ኣረኣእያን ግብራዊ ንጥፈታትን ዝበኾረሉ ህዝባዊ ሓርነታዊ ደሞክራሲያዊ ቃልሲ፡ ብሓያል ኣስሓይታ ቁሪ ከም ዝተጠቕሐ ሰራውር ደም ተጨቢጡ ክኸርዝዝ ድማ ናይ ግድንዮ። ላዕለዋይ ኢድ ዝሓዘ ቀላሲ ኣረኣእያን ኣመራርሓን ዝሰኣነ ውጽዕ ህዝቢ ናይ ቃልሲ ኒያቱ ክዝሕትልውን ውሁብ ነገርዮ።

አብዚ ወቕቲዚ ንደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ገጢሙና ዘሎ ጭቡጥ ዕንቃፋት ድማ ካብ ጸላኢ ወይ ዘይሓገዘ ከባብያውን ዓላማውን ኩነታት ጥራሕ ዘይኮነ፡ ብወሳኒ መልክዑ ባዕላዊዮ። እቲ ዝበዝሕ ብዝተወደበን ዘይተወደበን መልከዓት ኣንጻር መላኽ መንግስታዊ ጉድለ፡ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ይቃለስ ኣለኹ ዝብል ወገን፡ አብ ዝተዘርገ ዘይጸረየ ፖለቲካዊ ባሕሪ ኣትዮዮ ዘንሳፍፍ ዘሎ። ካብዚ ዝተዘርገ ፖለቲካዊ ባሕሪ ወይ ዝተደዋወሰ ፖለቲካዊ ኣረኣእያ ኣውጺኡ፡ ብቕኑዕ ናይ ዓወት መንገዲ ዝመርሖ ብቕዕ ቀላሲ ፖለቲካዊ ኣመራርሓ ብኩራትዮ ገጢምዎ ዘሎ። ናይዚ መሰረታዊ ፍታሕ ድማ፡ “ከላእ” ዝብል ኣሉታዊ ቃል ከም ስትራቴጂካዊ ኣረኣእያ ሒዝካ ንኹሉ ምንጻግን ናይ ቃልሲ ኒይትካ ምቕታል ዘይኮነ፡ ብርጉእን ሓላፍነታውን መንፈስ አብ እትኸተሎ ፖለቲካዊ ስነ-ሓሳባዊ መስመርን ግብራዊ ውዕሎኻን ዓሚቕ ገምጋም ኣካይድካ መሰረታዊ መእረምታ ምግባርዮ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 05-12-2016